మహోన్నతుడు

జిల్లాజడ్జీ అయిన బ్రహ్మానందము మేడమీద ఉత్తరపు వైపునఉన్న బాల్కనీలో నిలబడి కారుకొరకు ఎదురుచూస్తున్నాడు.

ఒక చిన్నపనిమీద పోయిన అతని కారు తిరిగి వచ్చిన వెంటనే తాను బయలుదేరవలెనని దానికొరకు ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డాడు.

సరిగా సాయంకాలము ఆరుగంటలకు మధ్యప్రదేశము నుండి వచ్చిన నాయకునికి క్లబ్బులో స్వాగతమివ్వనున్నారు. ఆ సంస్థనిర్వాహకులలో ఒకడైన బ్రహ్మానందము తగు ఏర్పాట్లను స్వయముగాచేసి ఇంటికి వచ్చినాడు - తాను దుస్తులు మార్చుకొని భార్యనుకూడా తీసుకొని వెళ్ళవలెనని.

ఐదున్నర అయినా కారు రాలేదు. సమయము మించి పోతున్నది. సభ్యులందరి కంటె తాను ముందుగా అక్కడికి చేరు కొన వలసిన సందర్భమూ - సమావేశమూను అది.

కారు ఇంతవరకూ రాని కారణమేమిటో అతనికి అర్థమే కావటము లేదు. ముఖ్యమైనదీ - అత్యవసరమైనదీ అయిన

ఆ సమావేశానికి తాను ముందుగా వెళ్ళటానికి వీలుకాకుండా పోతున్నదేమిటి? అందులో తాను ఏ సామాన్య సభ్యుడూ - సాధారణుడూ అయినా కాదు.

కారు డ్రైవరు తెలివిగలవాడు - కారు కొత్తది పెట్రోలు పుష్కలముగా ఉన్నది. కారు వెళ్ళినస్థలము ఎక్కువదూరమైనా లేదు. మరి...ఈ ఆలస్యానికి హేతువేమిటి? ఊహించరానిదిగా ఉన్నదే !

చూస్తూ ఉండగానే పావు తక్కువ ఆరుగంటలయినది. ఇక మిగిలినవి కొన్నే నిమిషాలు. కారు వస్తున్నదన్న ఆశ వదలుకొని గదిలో అటూ ఇటూ - పెదవిని కొరుక్కుంటూ పచారు చేస్తున్నాడు.

ఇంతలో బయట కారుహారన్ మ్రోగిన చప్పుడు వినబడ్డది. దాని కొరకే ఎదురుతెన్నులు చూస్తున్న బ్రహ్మానందము ఒక్కసారి అద్దము ముందర నిలబడి - తన వేషధారణమును చూసుకొని - క్రాపు చేతితో సవరించుకొంటూ - క్రిందికి దిగి బయట వరెండాలోనికి వచ్చి చూడగా కారులేదు: హారన్ మ్రోగిన ధ్వని మాత్రము అతడు విన్న సంగతి ఏ మాత్రమూ పొరబాటు కాదు. దానిని ధృవపరచుకొనటానికే అతడు గేటు దగ్గరికి వెళ్ళిచూశాడు.

ఒక కారు మాత్రము రెండు ఇళ్ళ అవతల ఉన్న ఒక చిన్న యింటిముందర ఆగి ఉన్నది. ఆ యింటి ముందర అంత పెద్దకారు ఎందుకు ఆగిందో - అతడికేమీ అర్థము కాలేదు.

అది సామాన్యమైన చిన్నకారువలెలేదు - టాక్సీకారూ కాదు. అటువంటి కార్లు ఆఊరి మొత్తము మీద మూడో నాలుగో ఉన్నాయి. అందులో ఒకటి ఆ క్లబ్బు అధ్యక్షులదగ్గర ఉన్నది.

అతడు ఇంకా అట్లాచూస్తూ నిలబడి ఉండగానే - ఆ పెద్ద కారులో వచ్చిన వారెవరో దిగి లోపలికి వెళ్ళుతున్నారు.

ఆ యింటి యజమాని ఏమైనా పెద్దఘనుడా ... కాదు! ఏ మాత్రమూ కాదు! సెటిల్‌మెంటు శాఖలో పనిచేస్తూఉన్న చిన్న ఉద్యోగి ఆయన. ఆ సంగతి బ్రహ్మానందానికి బాగా తెలుసు!

ఆ వీథికి బ్రహ్మానందము వచ్చి ఏడాది కావచ్చింది. ఆ బజారులో ఉన్న ఇరవయి ఇళ్ళలోనూ అతడు వెళ్ళిరాగల ఇళ్ళు మూడే. మొదటిది బొంబాయి నివాసస్థులైన ప్రాజెక్టు ఇంజనీయరు గారిది. రెండవది ఆహారశాఖ డైరెక్టరుది. మూడవది ఇ. యస్. టి. స్పెషలిస్టు అయిన ఒకపెద్ద డాక్టరుది. ఇక మిగిలినవన్నీ సాధారణ గృహస్థులవి. వాటిలో ఏ ఒక్కటీ బ్రహ్మానందము వంటివారు వెళ్ళతగినవీ - తేరిపార జూసేవీ కావు. ఏమిటో....అవన్నీ గాదెలో తాలువడ్లు ఉన్నట్టే ఉన్నాయి - నామ మాత్రిముగా ఆ బజారులో ఉన్న ఆ పై ముగ్గురు సాటి వారిని చూసిగాని...నిజానికి అది అతడు నివసించ తగిన వీథా మరి?

ఇది చాలా విచిత్రముగా తోచింది బ్రహ్మానందానికి. సర్వ సామాన్యమూ సామాన్యాతి సామాన్యమూ అయిన ఆపేద యింటి ముందర ఈ పెద్దకారు ఆగటమేమిటి?

సమయానికి కారు రాకపోవటమువల్ల అతడి మనసు అసలే చికాకుగా ఉన్నది. దానికితోడు పై సంఘటన వలన అతనికి కలిగిన చికాకు ద్విగుణీకృతమైనది. ఆ స్థితిలో అతడు భార్యనూ, పిల్లలనూ, ఎదురుగా వచ్చిన నౌకరునూ నోటికి వచ్చినట్లుగా తిట్టాడు. చివాలునలేచి లోపలికి వెళ్ళి 'టాక్సీకారు కావాలని కంపెనీకి టెలిఫోను చేశాడు.

నిజంగా ఎక్కడికయినా సరియైన సమయానికి వెళ్ళట మనేది సంస్కృతికీ సభ్యత్వానికీ సంబంధించిన ఒక కళ. ఆ నేర్పు ఉండికూడా - దురదృష్టవశాన ఈ రోజు సమావేశానికి బ్రహ్మానందము వెళ్ళలేకపోతున్నాడు.

అయిదు నిమిషాలు దాటింది. స్వంతకారు జాడలేదు, టాక్సీకారు రాలేదు.

అతడు ఆ కోపములో నూట ఒక్కసార్లు డ్రైవరును శపించాడు. ఏభయిసార్లు టాక్సీకంపెనీని తిట్టాడు.

ఈ అవస్థలో ఆ చిన్న యింటిముందర ఆగినకారును చూచినకొద్దీ - అతడు నిప్పులో పడ్డ ఉప్పుకణమువలె అయిపోతున్నాడు.

మరి రెండు నిమిషాలకు షార్కుస్కిన్ ఉడుపులు ధరించిన బ్రహ్మానందము ముందరనుండి - భృత్యతుల్యుడుగా భావింపబడుతున్న ఆ చిన్నఉద్యోగిని ఎక్కించుకొని - ఆ పెద్దకారు విజయభేరీవలె హారన్ మ్రోగించుకొంటూ వెళ్ళిపోయింది !

అతని కనుబొమలు ఒక దానితో నొకటి కలుసుకొనవలెనని ప్రయత్నించాయి. ఎటూ తోచక - ఒక అంగలో

లోపలికివెళ్ళి - చప్పుడుచేస్తూ కుర్చీలాగి కూర్చున్నాడు - అర్థము కాని చూపులను చూస్తూ.

తరువాత ఎంతోసేపటికి - కోపావేశములో మాట తడబడి - ఇంటి ఎడ్రెసుకు బదులుగా క్లబ్బు ఎడ్రెసు ఇవ్వటము వలన, టాక్సీకారు క్లబ్బుకు వెళ్ళటమూ - తొందరగా కారు నడపటములో మేకపిల్లను బలిగొని - ఆ తగాదాలోనుండి హోదాతో బయటపడిన అతని కారు ఇంటికి రావటమూ ఒక్కసారే జరిగాయి.

* * * *

గంగ ఒడ్డున నిర్మించబడిన ఆ రెండంతస్తుల పెద్దభవనము నదిలో ప్రతిబింబిస్తూ - తననీడను చూచుకుంటూ ఉంటుంది. ఆ నీడనూ - ఆ భవనములో ఉన్న దీపాలనూ చూచిన వారికి ఇంగ్లీషుభాషలోని 'టి' అక్షరానికి విద్యుద్దీపాలహారము వేసినట్లుగా కనబడుతుంది. పై అంతస్తులోని చివరభాగము నీటిమీద తేలుతున్నట్లుగా కనబడుతుంది. వెన్నెల విందులకూ - పండుగ సమావేశాలకూ అనువైన భవనమది. ఆ భవనపు వరెండాలో కూర్చుంటే నీటిమీదినుండివచ్చే చల్లటిగాలి శరీరాన్ని పురపిస్తుంది. మబ్బులను చాటుచేసుకుంటూ మనతో దాగిలి మూతలాడే కలువలరేడు 'మీరక్కడా - నేనిక్కడా - మీరు నా దగ్గరికి రాలేరు!, అని ధీరాలు పలుకుతున్నట్లుగా కనబడతాడు. ఆ భవనములోనే క్లబ్బు సమావేశాలు జరుగుతూ ఉంటాయి. ఉపాహారవిందులకు తగిన ఏర్పాట్లూ సదుపాయాలూ అక్కడ ఉన్నాయి.

బ్రహ్మానందము క్లబ్బుకు వెళ్ళేసరికి అప్పటికే సమావేశమవటమూ - ప్రధానాతిథికి సభ్యులందరూ స్వాగతమివ్వటమూ జరిగి పోయినవి. కార్యదర్శి సభ్యులనందరినీ ఆయనకు పరిచయము చేస్తున్నాడు. సరిగా ఆ సమయానికి బ్రహ్మానందము సభ్యబృందములోకి చేరుకున్నాడు. ఎదురుగా లేకపోతే పరిచయ భాగ్యమైనా కలుగదని కార్యదర్శికి దగ్గరగా వెళ్ళి నిలబడ్డాడు.

ఎవరితో వచ్చాడో - ఎట్లా వచ్చాడో గాని ... ఆ చిన్న ఉద్యోగి ప్రధానాతిథికి ఎదురుగా నిలబడి ఉన్నాడు !

క్లబ్బు అధ్యక్షుడు ఆ చిన్న ఉద్యోగిని అతిథికి చూపిస్తూ - "వీరు గొప్ప జ్యోతిషశాస్త్రజ్ఞులు. వీరు చెప్పినట్లుగా భవిష్యము అక్షరాలా జరుగుతుంది. అంకెలూ - అంశాలూ గోటపెట్టుకొన్న అద్వితీయ మేధావులు. ఉద్యోగరీత్యాగానీ - సాంసారికముగా గానీ మనఃక్లేశాలు కలిగినప్పుడు నేను వారిని దర్శించుకుంటూ ఉంటాను" అని పరిచయము చేస్తున్నాడు.

అది విని అందరూ ఆశ్చర్యమూ అబ్బురమూ పడినారు.

సీరుకావి ధోవతీ - కాలరు చినిగిన పొడుగు కోటూ - తలకు పదిమూరల పాగా ధరించి - గంధాక్షతలు ముఖము మీద తీర్చుకొన్న ఆ నడుము ఒంగిన వ్యక్తిని ప్రారంభములో వింత మృగముగా చూచిన వారి ముఖములన్నీ మారిపోయినవి ! జ్యోతిషము చెప్పగలిగినవాడు - ఏ కనిష్ఠస్థితిలో ఉన్నప్పటికీ గణనీయుడూ, వంద్యనీయుడూను. భూతభవిష్యద్వర్తమానాలను సృష్టించిన బ్రహ్మ తరువాత పూజింప తగినవాడు జ్యోతిష్కుడే !

జ్యోతిష్కునిచే ఆకర్షింపబడనివారు అరుదు. అందరి మనసులలో ఈ భావాలు రహస్యంగా మెదిలాయి.

* * * * *

సుమారు పదిగంటలకు బ్రహ్మానందము ఇల్లు చేరుకున్నాడు. పరధ్యానముతో భోజనము చేశాడు. మేడమీద గది ముందరగా పచారుచేస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడు. భోజనమైన తరువాత అలవాటు ప్రకారము తమలపాకు విడెముగాని సిగరెట్టుగాని సేవించలేదు.

ఆలోచనలు...అంతుచిక్కని ఆలోచనలు - అతడిని ఒక దరికి చేర్చటము లేదు. "ఆ చిన్న ఉద్యోగి అంత గొప్ప జ్యోతిష్కుడా? తమ క్లబ్బు అధ్యక్షుడు సామాన్యులను మెచ్చడే ... అటువంటి ఆయనను కూడా మెప్పించిన పండితుడు ఎంతటి మేధావో! తానెంత కాలమో కోర్టు మునసబుగా ఉండగా ఉండగా జిల్లా జడ్జీపని అయినది. ఇది అయికూడా చాలా కాలము కావచ్చినది. తన తోటివాళ్లు చర చర పైకెక్కి పోతున్నారు. తనకు ఏ కారణము వలన ప్రమోషను దొరకడములేదో...ఎప్పుడు దొరుకుతుందో...! వాటికి ఆ పండితుడు సమాధాన మివ్వగలుగు రాడేమో! అయితే ... ఆ పండితు నొకసారి సలహా అడిగితే బాగుండును! అందుకు ఆ చిన్న యింటికి పోవలసి ఉంటుందేమో!" ఈ ఆఖరి తలంపుకు అతడికి తన ఒంటిమీద గొంగడి పురుగు పారినట్లయింది! అతడు ఉద్యోగములో ప్రవేశించిన తరువాత బంధుమిత్రుల యిండ్లకు రాకపోకలు సూటిగా లేవు. వేళ్ళమీద లెక్కపెట్టినట్టుగా - బ్రహ్మానందము దృష్టికి ఆనినవారు ఎవరో బహుకొద్ది మంది ఉన్నారు. అతడి హృదయమైనా -

పట్టుదలను దాటి వారినీ వీరినీ కలిసి మాట్లాడవలెనని ఉబలాట పడడు. బాల్యములోనూ - విద్యార్థి దశలోనూ ఆత్మీయులనిపించు కొన్న స్నేహితులూ బంధువులూ చాలా మంది అతని స్మృతి పథమునుండి జారిపోయారు!

ఇప్పుడు ఆ చిన్న ఉద్యోగి ఎంతటి గొప్ప జ్యోతిషశాస్త్రజ్ఞుడైనా - ఆయనను ఇంటికి వెళ్లి దర్శించటమంటే అతడికి దాటరాని వారిధిగా తోచసాగినది.

ఆశాజ్యోతి వాడియైన తన కిరణములను ప్రసరింపజేసి అతడి పట్టుదలనూ అభిమానాన్నీ మైనమును కరగించినట్లుగా కరగించి వేసింది. చాలా సేపటికి స్వేదరూపమున బయలు వెడలిన మాలిన్యమును తుడుచుకొని ... అతదొక నిశ్చయానికి రాగలిగాడు.

బ్రహ్మానందము చర చర మెట్లుదిగి — హాలుదాటి - బయటి వరెండా ఆవరణమూ దాటి - గేటు దగ్గర ఒక క్షణము నిలబడి తటపటాయించి చూశాడు. మెల్లగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ వెళ్ళి - ఎవరూ తనను గమనించటము లేదన్న ధైర్యము చిక్కించుకొని ఆ చిన్నయింటి ద్వారము సమీపించాడు.

ఎవరితో మాట్లాడ దలచినా - ఎవరింటికి వెళ్ళదలచినా - వాళ్ళ ఆదాయములోని అంతరమూ గ్రేడునూ చూచి వందలను లెక్కించే బ్రహ్మానందము మరొకసారి నాలుగుదిక్కులూ కలయ జూచి - పరకాయించి - పండితుని యింటి తలుపులను తట్టాడు!

తలుపులు దగ్గరగా వేసి, ఉన్నవేమో నెట్టగానే లోపలికి పోయినవి. గడపలో కాలుపెట్టి 'పండితులు లేరా?' అని తడి ఆరిన గొంతుతో ప్రశ్నించాడు - బ్రహ్మానందము.

"భోజనము చేస్తున్నాను కూర్చోండి" అని లోపలినుండి జవాబు వచ్చినది.

ఆ గదిలో ఒక చిరుచాప మాత్రమే పరచి ఉన్నది. చాప మీద ఎన్నడూ కూర్చుని ఎరుగని బ్రహ్మానందము - చాప మీదికి తన దృష్టిని పోనియ్యకుండా అనీ అననట్లుగా దాని మీద ఒక పావుగంట సేపు కూర్చున్నాడు.

అంతలో అంగవస్త్రముతో కాళ్ళనూ చేతులనూ తుడుచు కుంటూ వచ్చాడు పండితు డీవలికి.

"మా పేదకుటీరాన్ని పావనము చేసిన పెద్దలను నేను చాల సేపు కూర్చుండ బెట్టాను. క్షమించాలి." అంటూ రెండు చేతులను నలుపుకుంటూ క్షమాపణను వేడుకొన్నాడు పండితుడు.

"పెద్దలు - మీరట్లా అనకూడదు. మీ దర్శనము చేసు కోవాలని నేను చాల రోజులనుండీ అనుకుంటూనే ఉన్నాను. కాని నా సంకల్పము ఈనాటి వరకూ నెరవేరలేదు. జ్యోతిషశాస్త్ర ములో మీకు గల పాటవమూ ప్రజ్ఞా నేను వింటూనే ఉన్నాను" అన్న మాటలు బ్రహ్మానందము నోటివెంట తలవని తలంపుగా వచ్చేశాయి!

"అట్లాగా! నేను మాత్రము మిమ్మలను ఈ సాయం

కాలమే చూశాను. మీ బస ఎక్కడ ?" అని తనకు తెలియ నట్టుగానే పండితుడు ప్రశ్నించినాడు.

"నేనా ? నేను... ఇక్కడే... తమ యింటికి సమీపము లోనే ఎదురుగా కనబడుతున్న యింట్లో ఉంటున్నాను. తమ దర్శనము నాకు రోజూ అవుతూనే ఉంటుంది. జిల్లా జడ్జీగా ఇక్కడ చాలా కాలము నుండీ ఉంటున్నాను" ఆప్యాయమైన మాటల ధోరణి దానంతట అదే బయలుదేరింది.

"అట్లాగా !" అని మాత్రము పండితుడు అనగలిగాడు. 'అట్లాగా' అని దీర్ఘము తీయటములో - తన గొప్ప తనమును విని ఘనంగా భావిస్తాడని బ్రహ్మానంద మనుకొన్న ఊహాలన్నీ పటాపంచలయాయి. అతడి దీర్ఘములో చాలా సామాన్యతే గోచరించినది.

"నాకు చీఫ్ జస్టిసు పదవి ఎప్పుడు దొరుకుతుంది ? నాకు పుత్ర సంతానము ఎన్నడు కలుగుతుంది ? నా జాతకము చూచి ఈ రెండు విషయాలూ తెలుపండి" అని సవినయముగా అడి గాడు బ్రహ్మానందము.

"జాతకము చూచి చెప్పుతాను. మీ జన్మ కుండలి వేయ టానికి జన్మ నక్షత్రమూ పుట్టిన తేదీ చెప్పండి" అని పంచాంగ ముల కట్టను తెచ్చి విప్పాడు పండితుడు.

పండితుడి ప్రశ్నలకు జవాబులను యిస్తూ - కలము చేత పట్టుకొని సంతకము చేయటానికి చెక్కు పుస్తకమును బ్రహ్మా నందము తెరచినాడు.

అదే చూస్తున్న పండితుడు బ్రహ్మానందాన్ని చేతితో వారించి "మన యిద్దరిలో ఉన్న నాగరికతా సంస్కృతీ విభిన్న మార్గాలలో ఉన్నాయి. అంతే భేదము ! మీరు నా దగ్గరికి వచ్చి సవినయముగా అడిగిన ఈ చిన్న ప్రశ్నలకు - నేను మీ దగ్గర నుండి ప్రతి ఫలము తీసుకొంటానా ? అమూల్యమైన మీ రాక - పావుగంట సేపు మీ సాహచర్యమూ చాలవూ ?" అన్నాడు నవ్వుతూ.

ప్రాచీన నాగరికతా సంస్కృతితో నిండి - నిష్కల్మష ముగా నున్న ఆ నిరుపేద హృదయములో బ్రహ్మానందము తన నీడను చూచుకొని నివ్వెర పోయాడు.